

COLUMN 86 - STOP DIE ELLENDE

Dat oorlogsarchief dat nu beperkt is opengesteld, zou ik daar iets mee willen? Mijn vader is verraden en moest onderduiken. En waarom? Voor zover ik weet omdat hij -zelf niet Joods maar met Joodse roots- wilde trouwen met een Protestantse vrouw. In de oorlog. Hij is verraden. Zou ik willen weten door wie? Word ik daar gelukkiger van? En als ik al zou kunnen achterhalen wie dat is geweest, wat dan? Mijn vader is allang dood. Zijn verrader ook. Moet ik er dan zijn/haar (klein-)kinderen op aan kijken? Ze gaan beschuldigen? Nee, laat maar.

Maar als het mijn opa was, die 'fout' zat, die anderen heeft verraden of kwaad gedaan, zou ik dat dan wel willen weten? Ja, dat zou ik willen weten hoewel je zoiets verschrikkelijks eigenlijk toch liever ook weer niet zou willen weten. Ik zou het willen weten, maar mijn leven zou nooit meer hetzelfde zijn. Ik zou naar dat archief gaan, met angst en beven zou ik gaan, maar ik zou gaan....

Het doet me denken aan het boek dat ik aan het lezen ben, ik ben halverwege: De Camino van Anya Niewierra. Lotte ontdekt na de zelfdoding van haar man Emil dat hij niet is wie hij zei te zijn. Hij heeft nadat hij is gevlucht uit het voormalige Joegoslavië een andere identiteit aangenomen en haar hun gezamenlijke leven lang een rad voor ogen gedraaid. Was hij een oorlogsmisdadiger? Of toch niet? Om het te weten moet ik nog even doorlezen. In hun gezamenlijke leven was hij lief en zachtaardig, een perfecte man en ideale vader voor zijn zoons. Hoe beoordeel je dan iemand? Als slecht of als goed? Twee uitersten in dezelfde mens, hoe kan dat. Moet je er een oordeel over hebben? Kun je er géén oordeel over hebben? Na het ontdekken van de waarheid zal je leven nooit meer hetzelfde zijn. Ook dat van Lotte niet.

Kunnen wij -als mens- eigenlijk wel loslaten? Vrede hebben -misschien uiteindelijk- met hoe dingen in de geschiedenis zijn gegaan en dan gewoon afsluiten? Het lijkt er niet op. Het boek geeft een mooi beeld van het oude Joegoslavië en hoe uiteindelijk -na de dood van Tito- de strijd om de macht tussen de vijf verschillende volkeren losbarstte op een 600-jaren oude vete en die tot op heden nog steeds voortduurt. Honderden jaren oud zeer liggen aan de basis van de strijd. En het is nog niet klaar. De denkbeelden wordt niet losgelaten, men kan geen vrede vinden in de veranderde nieuwe situatie.

Hitler kon het niet, hij wilde een volk uitroeien en een groot rijk stichten. Poetin kan het niet, hij wil terug naar het grote tsarenrijk. Duizenden en duizenden doden en oorlogsmisdaden schuwt hij hierbij niet. Als hij sterft zal ook daar een machtsstrijd losbarsten met alle ellende van dien. Netanyahu kan het ook niet. Ook hij schuwt het uitroeien van een volk niet (want daar lijkt het op). Noch Poetin noch Netanyahu kan loslaten en vrede vinden in een nieuwe status quo die op een bepaald moment was ontstaan. Wat kunnen ze wel? Liegen tot ze er zelf in gaan geloven en de schuld altijd bij een ander leggen. Gedane zaken nemen geen keer, zeggen we gemakkelijk. Maar als je daar geen genoeg mee neemt, dan volgt vergelding op vergelding. En duren machtsstrijd en oorlogen voort.

Als Netanyahu sterft of wordt weggejaagd zal ook daar een machtsstrijd plaatsvinden. Dat gebeurt ook in Syrië. Nu is het daar nog relatief rustig, maar hoelang? Kun je de nieuwe machthebbers vertrouwen? Kijk eens wat er in Afghanistan is gebeurd! Mooie beloften aan vrouwen, maar vergeet het maar.

Vroeger, ja vroeger, geloofde ik nog wel dat Vrede op Aarde mogelijk zou moeten zijn, als iedereen dat nou echt zou willen dan lukte dat wel. Hoe ontluisterend is het te ontdekken dat lang niet iedereen dat wil. Ik geloof er dan ook niet meer in. Het bestaat gewoonweg niet, vrede op aarde, hoe vaak we dat ook uit volle overtuiging zingen met Kerstmis.

Hoe de wereld er uit zou zien zonder Desert Storm zullen we nooit weten, maar dat die oorlog -gestart vanuit de VS- veel ellende heeft veroorzaakt dat weten we wel. De gevolgen ervan zijn nog elke dag zichtbaar. Het was misschien in onze westerse ogen niet ideaal daar in die dictaturen, maar we hadden er toch ook geen recht op om onze westerse democratische blik aan hen op te dringen. De stabiliteit werd volledig vernietigd. Syrië, Irak, Libanon, Afghanistan, Libië Haat en nijd, het zet kwaad bloed. En wie is er gelukkig van geworden. Bij het zien van het nieuws gisteren, dacht ik opeens: "Op dit moment wordt er een dictatuur in Amerika gevestigd. Blaas alvast maar de *Last Post* op die Trumpet".

Ik blijf democraat en van mij mag ook het Koningshuis blijven. Er is -voor zover ik weet- nergens op de wereld een koninkrijk in oorlog. Maar ook een democratie heeft nadelen. Blijkbaar is er niemand die ooit een knoop kan doorhakken. En als dat gebeurt dan is er altijd wel iemand of een groep die het er niet mee eens is. En zo strompelen en polderen wij ook naar oplossingen van lik-me-vestje.

Al die strijd in de wereld, wat levert het op? Als rechtgeaard funeraire liefhebber zou ik kunnen zeggen: "Nou, indrukwekkende nieuwe begraafplaatsen". Maar eerlijk gezegd zou ik willen dat deze nooit en nooit en nooit zouden zijn ontstaan. Stop die ellende.

Oekraïense oorlogsgraven

Volkskrant 24 april 2023

GVA-Gazet van Antwerpen 2 september 2024

RTL Nieuws 12 juni 2022

Russische oorlogsgraven

De Telegraaf 9 juli 2024

De Morgen - februari 2024

De Volkskrant 29 februari 2024

Massagraven in Gaza

NOS Nieuws 24 febr. 2024

De Standaard 25 mei 2024

NOS Nieuws 19 november 2023